

2023-08-21

Samrådsredogörelse

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Inledning	3
Samrådets syfte	3
Hur samrådet har bedrivits.....	3
Samrådsaktiviteter.....	3
Inkomna yttranden	4
Myndigheter.....	4
Länsstyrelsen Gävleborg.....	4
Region Gävleborg	16
Trafikverket.....	18
Lantmäteriet	19
Länsmuseet Gävleborg.....	19
Skogsstyrelsen.....	22
Svenska kraftnät.....	22
Luftfartsverket.....	25
Kommuner	25
Hudiksvalls kommun	25
Söderhamns kommun.....	25
Ljusdals kommun.....	26
Ovanåkers kommun	26
Internt.....	26
Teknik, service och fritidsförvaltning.....	26
Privatpersoner	26
Privatperson 1	26
Privatperson 2	27
Samrådsmöte och Öppet hus.....	27
Gång- och cykelinfrastruktur	28
Kollektivtrafik.....	28
Bilinfrastuktur.....	28
Grönstruktur.....	29
Bostäder	29
Övrigt.....	30

Inledning

Samrådets syfte

Samrådet för en fördjupad översiktsplan ska bedrivas med en bred krets av intressenter. Syftet med samrådet är att förbättra beslutsunderlaget och ge möjlighet för intressenter att påverka planens utformning. Resultatet av samrådet ska redovisas i en samrådsredogörelse.

Hur samrådet har bedrivits

Enligt Plan- och bygglagen (2010:900) är de obligatoriska samrådsparterna länsstyrelsen, berörda kommuner, regionalplaneorgan och kommunala organ. Länsstyrelsen ska under samrådet särskilt ta tillvara och samordna statens intressen. Berörda kommuner ska främst behandla frågor rörande mellankommunala intressen som kommunikationer. Samråd ska även ske med regionplaneorgan och kommunala organ i övrigt som har ansvar för regionalt tillväxtarbete och transportinfrastrukturplanering. Kommunens invånare och andra intressenter som intresseorganisationer och föreningar ska också ges tillfälle att delta i planprocessen. Att skapa intresse hos allmänheten kan göras genom exempelvis samrådsmöten, webbsidor, seminarier, inslag i lokalradion med mera. Det är sedan upp till intressenterna att avgöra om de vill reagera på kommunens förslag.

Samrådsaktiviteter

Inför den fördjupade översiktsplanen genomfördes en digital enkät. Totalt inkom det 223 svar på enkäten. Sammanfattningen av medborgardialogen som utfördes låg till grund för samrådsförslaget till den fördjupade översiktsplanen. Under samrådsprocessen gjordes annonsering på Bollnäs kommuns hemsida samt i kommunens sociala medier.

Det genomfördes även under samrådstiden två öppna hus på Biografteatern i Kilafors då medborgare var välkomna att komma med frågor och diskutera förslaget. Det hölls även ett stormöte på Biografteatern i Kilafors där Kilafors utveckling diskuterades i smågrupper. På stormötet deltog cirka 35 personer. Från kommunen fanns både politiker och tjänstemän representerade.

Inkomna yttranden

Myndigheter

Länsstyrelsen Gävleborg

Ärendet

Bollnäs kommun har lämnat in förslag till fördjupad översiktsplan för samråd enligt 3 kap. 9 § plan- och bygglagen (PBL). Samrådet pågår under perioden 2 juni – 31 oktober 2022.

Gällande planer

Kommuntäckande översiktsplan för Bollnäs kommun antagen 2015.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen anser att planförslaget har ett bra upplägg. Där övergripande frågor beskrivs och förses med kommunens vägledande ställningstagande i form av listade riktlinjer kompletteras på ett bra sätt av en vägledning. Därtill läggs en miljökonsekvensbeskrivning som beskriver planförslagets konsekvenser i förhållande till miljöaspekter, nationella miljömål miljö kvalitetsnormer samt sociala och ekonomiska konsekvenser.

Länsstyrelsen anser dock att kartmaterialet behöver bearbetas för att förbättra läsbarheten. Det är i nuläget svårtolkat och flera av de använda färglagren, både solida och randade, liknar varandra och är svåra att skilja åt.

Kommentarer:

Synpunkterna tillgodoses och kartmaterialet i planhandlingarna bearbetas för att öka läsbarheten och förståelsen.

Länsstyrelsens särskilda bevakningsområden

Under samrådet ska Länsstyrelsen enligt 3 kap. 10 § PBL särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 § första stycket miljöbalken,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Riksintressen

I en översiktsplan är det viktigt att framhålla och tydliggöra kommunens prioriteringar och avvägningar mellan olika riksintressen. Dessa utgör en grund för senare ställningstaganden i framtida planering och prövningar av enskilda ärenden. För närvarande pågår en översyn av riksintresseanspråken.

De riksintressen som är föremål för översyn gäller riksintressena naturvård och kulturmiljö. Sammantaget finns förväntningar från regeringen om att översynen ska leda till en minskning av såväl antalet anspråk på områden av riksintresse som dessa områdens samlade areella utbredning.

Riksintresse friluftsliv

Riksintresse för Friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken i berört område utgörs av Ljusnans dalgång med sjöar och vattendrag, barrskog och odlingslandskap vilket framgår av den fördjupade översiktsplanen.

Riksintresse kommunikationer

Kommunen skriver väg 83 är ett riksintresse för kommunikationer, Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen att väg 83 inte längre är ett riksintresse, efter beslut av Trafikverket den 2022-09-26.1 Länsstyrelsen anser att kommunen har tillgodosett riksintresse för kommunikationer järnväg och framtida järnväg.

Kommentar:

Riksintresset för väg 83 utgår ur handlingarna.

Riksintresse totalförsvar

Kilafors ligger inom riksintresse för påverkansområdet för väderradar. Länsstyrelsen anser att detta bör nämnas i den fördjupade översiktsplanen.

Kommentar:

*Riksintresset för påverkansområde för väderradar läggs till i planhandlingarna.
Riksintresse rörligt friluftsliv*

Riksintresse för Rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 1–2 §§ miljöbalken i berört område utgörs av Ljusnan mellan Färila och Bergvik och inom området ska turismens och friluftslivets särskilt beaktas, vilket framgår av den fördjupade översiktsplanen.

Miljö kvalitetsnormer

Det är viktigt att redan tidigt i planprocessen ta hänsyn till gällande miljö kvalitetsnormer för att undvika dålig luftkvalitet samt upprätthålla god vattenkvalitet i grundvatten, sjöar, vattendrag och hav. En medveten och långsiktig planering är en förutsättning för att ständigt förbättra tillstånden i dessa frågor.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen har inget ytterligare att tillägga om riktlinjerna i dagvattenstrategin och dagvattenriktlinjer. Det följs bland annat att skapa möjligheter för fördröjning och infiltration av dagvatten, vilket minskar utsläppen till recipienten. Att reservera markytor, så kallade översvämningssytor, för att kunna hantera stora regnmängder i samband med kraftiga skyfall. Till sist att ta hand om snöhanteringen på tillbörligt sätt för att minska belastningen på närliggande vattenförekomster.

Kommentar:

Bollnäs kommun har i nuläget ingen skyfallskartering eller någon lågpunktskartering för Kilafors, men avser att ta fram en lågpunktskartering för verksamhetsområde-VA under 2023 inom ramen för Vattentjänstplanen som ett första steg på att mer fördjupa den problematik som kan tänkas finnas på orten.

Bollnäs kommun bedömer att lågpunktskartering kommer att ge en översiktlig bild av problematiken på orten som kan användas vid framtida detaljplanering och den kommer även ligga till grund för vidare åtgärder inom planområdet.

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen tar inte ställning till det redovisade LIS-området eftersom detta gjordes i samband med framtagande av kommunens översiktsplan.

Hälsa och säkerhet

Boverket tog 2017 fram vägledningen om krav avseende Hälsa, säkerhet och risker som handlar om tillämpning av PBL med hänsyn till människors hälsa, säkerhet, och risken för olyckor, översvämning och erosion.

Klimatanpassning

Det är bra att kommunen inom kapitlet lyfter vikten med biologiska mångfalden och folkhälsan. Länsstyrelsen anser dock att hänsyn saknas till klimatförändringen och dess effekter som kan påverka de viktiga värdena och ekosystemtjänster som naturen erbjuder. Här kan exempel lyftas att de gröna och blå ytorna kan vara multifunktionella ytor som kan motverka negativa klimateffekter, som översvämning och värmeböljor och kanske också nyttja dess fördelar med ett varmare klimat.

Anpassningsåtgärder kan också utvecklas med att plocka in möjligheter till naturbaserade lösningar, för att hantera höga flöden och beskuggningsmöjligheter vid värmeböljor. Genom att planera in lösningar baserade på naturens eget sätt att hantera dagvatten kan översvämningens risker minskas samtidigt som flera ekosystemtjänster genereras, i så kallade multifunktionella lösningar.

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses. Ett nytt kapitel under risker där frågan avseende klimatanpassning behandlas. Vissa delar i Länsstyrelsens yttrande finns också behandlat i kapitalet park, natur och områden för rekreation och friluftaktiviteter.

Ras, skred, översvämning och erosion

I en översiktsplan ska geotekniska förutsättningar översiktligt redovisas med avseende på ras, skred, erosion och översvämning. Dessa faktorer kan vara avgörande för markens lämplighet för avsett ändamål utifrån ett geotekniskt perspektiv och de bör därför redovisas tidigt i planprocessen. En övergripande bedömning kan göras utifrån bland annat geologiska och topografiska kartor. Översiktsplanen bör i sin nuvarande utformning kompletteras på följande punkter:

Ras –Inom planområdet finns instabila slänter med kraftig lutning. Kommunen bör beskriva vilka geotekniska säkerhetsfrågor som finns kopplat till dessa slänter. Exempel på beskrivningar som bör finnas med är hur kommande exploateringar eller avverkning av skog i eller ovan släntkrön bör hanteras. Det bör framgå av den fördjupade översiktsplanen att åtgärder som kan öka risken för ett ras alltid ska riskbedömas av en geotekniker.

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses och tillägg görs i planhandlingen i enlighet med länsstyrelsens yttrande.

Redovisning i karta

God kännedom om geotekniska förutsättningar och eventuella geotekniska riskområden är viktiga utgångspunkter vid strategiska val av markanvändning. I översiktsplan har geotekniska förutsättningar översiktligt redovisats med avseende på geotekniska riskfaktorer (ras, skred och översvämningar). Dessa faktorer kan vara avgörande för att marken ska vara lämplig för sitt ändamål utifrån ett geotekniskt perspektiv. För att underlätta i efterföljande detaljplanering och bygglovsärenden rekommenderar Länsstyrelsen att den fördjupade översiktsplanen kompletteras med kartor där geotekniska säkerhetsfrågor kombineras med planerad markanvändning. Ett sådant underlag skulle ge ett bättre stöd i efterföljande detaljplaner och bygglovsärenden.

Kommentar

Synpunkten tillgodoses och tilläggs görs kartan för ras- och skred samt översvämningrisker.

Kommunens ställningstagande

I Kilafors fördjupade översiktsplan har kommunen redovisat sitt ställningstagande för hur utpekade områden med stabilitetsproblem ska hanteras. Ställningstagandet är avgränsat till att enbart gälla upprättandet av nya detaljplaner och bygglov. Ställningstagandet även bör inbegripa befintlig bebyggelse samt infrastruktur, naturområden och parker.

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses. I planhandlingarna kompletteras nuvarande riktlinje gällande riskhantering med att risker alltid ska beaktas både i planerings- och byggprocesser men också i befintliga miljöer.

Det är bra att kommunen har lyft frågan om hur klimatförändringarna kan medföra ökade stabilitetsproblem. Utöver effekterna av klimatförändringen (exempelvis ökad nederbörd, mer frekventa skyfall) kan även klimatanpassningsåtgärder (exempelvis översvämningsskydd) öka sannolikheten för ras, skred och erosion. Strategin bör därför kompletteras med kommunens ställningstagande kring hur geotekniska risker ska hanteras i samband med framtida skyddsåtgärder.

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses. I planhandlingar kompletteras nuvarande riktlinje gällande riskhantering även inkluderar klimatanpassningsåtgärder.

Farligt gods

Kommunen har identifierat befintliga rekommenderade transportleder för farligt gods. Vidare även att en framtida utbyggnad av dubbelspår kan innebära ökade transporter av farligt gods och en förändrad riskbild. Länsstyrelsen saknar en övergripande inriktning för riskbedömning intill transportleder för farligt gods samt vid etablering av annan farlig verksamhet. Detta kan ske på liknande vis som i den fördjupade översiktsplanen för Bollnäs stad där det framgår att detaljerade riskutredningar bör tas fram vid bebyggelse inom riskhanteringsområdet. Länsstyrelsens vägledning för riskhantering vid transportleder för farligt gods samt drivmedelstationer och farliga verksamheter kan också vara till stöd.

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses. Planhandlingar kompletteras med ett mer övergripande resonemang och riktlinjer kring farligt gods. En hänvisning har också infogats avseende RIKTSAM.

Förorenade områden

Förorenade områden är mark- och vattenområden, byggnader och anläggningar som innehåller skadliga ämnen som medför eller riskerar att medföra negativ påverkan på människors hälsa eller miljön. Oftast ligger dessa områden i anslutning till pågående eller nedlagd industriell verksamhet. Ett sådant område omfattas av miljöbalkens 10 kap. om förorenade områden. Potentiellt och bekräftat förorenade områden registreras i den nationella databasen EBH-stödet. Det har pågått under flera år och områdena registreras i den nationella databasen för potentiellt förorenade områden, det så kallade EBH-stödet. Läs om det aktuella läget gällande arbetet med förorenade områden i länet i Förorenade områden i Gävleborgs län - Regionalt program för efterbehandling 2021–2023.

I översiktsplanen bör den allmänna föroreningsituationen i kommunen beskrivas, med särskilt fokus på föroreningar som berörs av större förändringar av mark- och vattenanvändningen eller där risk för till exempel översvämningar finns. Översiktsplanen bör också innehålla riktlinjer (kommunal strategi) för hur förorenade områden ska hanteras i den efterföljande detaljplaneringen, så att hänsyn kan tas till föroreningsituationen och ett område kan användas på bästa sätt utan risk för människors hälsa eller för miljön.

Konsekvenserna av översiktsplanens ställningstaganden bör belysas. En bedömning av behoven av att utföra undersökningar och avhjälpande åtgärder kan med fördel redovisas.

Som underlag för att kunna arbeta strategiskt med förorenade områden finns vägledningmaterialet Strategipaketet på EBH-portalen. Informationen om förorenade områden förändras och uppdateras kontinuerligt i EBH-stödet. Det kan exempelvis handla om nya objekt inom branscher som inte tidigare uppmärksammats och nya undersökningar eller åtgärder som utförts.

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses. Planhandlingarna kompletteras med en karta, beskrivande text avseende potentiellt förorenade områden och miljöfarlig verksamhet. Förtydligande görs också i text om risk föreligger inom planerade exploateringsområden.

Buller

Buller är enligt FÖP:en och strategisk miljöbedömning kopplad till planerandet av nya bostäder och framför allt trafik. I FÖP:en på sida 25, lyfts trafikbullerförordningen fram och i den strategiska miljöbedömningen (sida 6) anges att trafikbullerförordningen ska följas vid planering av nya bostäder.

Däremot har man knappt berört buller från befintliga eller tillkommande verksamheter eller vilka bullerkonflikter som skulle kunna uppstå vid olika angränsande markanvändningar, det vill säga verksamheter och/eller bostäder. Kort nämns i FÖP:en att hänsyn ska tas till befintliga eller planerade bostäder vid detaljplanering av nya områden för verksamheter. Länsstyrelsen anser att både i FÖP:en och den strategiska miljöbedömningen bör kommunen lyfta fram att det finns riktlinjer även för buller från verksamheter.

Kommunen bör även beakta att utvecklande av nya och/eller tätare bostadsområden kan påverka befintliga verksamheters möjlighet att bedriva eller utveckla sina verksamheter, samt möjligheten att etablera nya verksamheter. Länsstyrelsen anser att därför också kan vara lämpligt att redan nu förordad vilken utveckling som förordas vid sådana eventuella intressekonflikter, eller om kommunen inom vissa områden för utveckling av verksamheter ser det som lämpligt att endast tillåta mindre störande verksamheter.

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses delvis. Planhandlingarna kompletteras med ett resonemang kring buller från verksamheter och att nya bostadsområden kan påverka befintliga verksamheter samt hur eventuella konflikter mellan olika intressen ska hanteras.

Radon och strålning

Länsstyrelsen anser att det bör finnas med hur den fördjupade översiktsplanen säkerställer en säker strålmiljö i enlighet med miljöbedömningens formulering ”Planens strategi för radon föreskriver krav på radonsäkert byggande och vad gäller kraftledningar ska Svenska kraftnäts policy för magnetsfältsnivåer följas”.

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses och planhandlingarna kompletteras med ett resonemang och ställningstagande avseende radon.

Regionalt perspektiv

Bostadsförsörjning

Bollnäs kommun har 2019-04-09 antagit riktlinjer för bostadsförsörjningen i enlighet med lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (BFL). Enligt den nya lagen (2022:383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska varje kommun anta riktlinjer för bostadsförsörjningen. Syftet är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Riktlinjerna ska i sin tur utgöra underlag för planläggning enligt plan- och bygglagen (PBL) avseende det allmänna intresset bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Översiktsplaneringen är ett viktigt instrument när kommunens bostadspolitiska intentioner ska genomföras. Både översiktsplanen och riktlinjerna för bostadsförsörjningen behövs för att nå kommunens bostadspolitiska mål. De skiljer sig emellertid åt på två sätt:

- I översiktsplanen anger kommunen hur och var den tänker tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.
- I riktlinjerna konkretiserar kommunen hur behovet ska tillgodoses.

Kommunen bör därför grunda sitt planförslag gällande nya bostäder på riktlinjerna för bostadsförsörjning.

I förslaget till den fördjupade översiktsplanen för Kilafors nämns inte bostadsförsörjningen alls och därmed uteblir kopplingen till riktlinjerna för bostadsförsörjning. Enligt PBL ska riktlinjerna fungera som ett underlag för det allmänna intresset bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Kommunen nämner den demografiska utvecklingen för kommunen och konstaterar där att tätorten haft en svag befolkningsutveckling under de senaste decennierna. Kommunen bör redogöra för befolkningsutvecklingen i framtiden för Kilafors för att kunna göra en realistisk beräkning över antalet nya bostäder som kan behöva tillkomma.

Kommunen skriver också att den största befolkningsgruppen är i åldern 60 år och uppåt. Kommunen bör därför förtydliga för behovet av nya bostäder och vilka de tilltänka bostäderna är till för utifrån upplåtelseform, detta bör baseras på riktlinjerna för bostadsförsörjning och den demografiska analysen samt befolkningsprognoser.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodose och ett kapitel införs under tidigare ställningstagande där riktlinjerna för bostadsförsörjnings mål och prioriterade målgrupper beskrivs. Tillägg görs även under kapitlet demografi. I kapitlet tätortsbebyggelse beskrivs även behovet samt kommunens ambitioner närmare.

Integration

Länsstyrelsen önskar en redovisning av om och i sådana fall hur planförslaget kan bidra till förbättrad integration.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses delvis. Inom ramen för bara plan- och bygglagen är det svårt att förbättra integrationen. Det krävs flera åtgärder med kopplingar till andra lagstiftningar och styrdokument. Det en fördjupad översiktsplan främst kan göra är att tydliggöra att befintlig och ny bebyggelse kan bidra till att bostadssegregationen minskar. I planhandlingarna införs därför ett resonemang kring bostadssegregation.

Allmänna intressen

Totalförsvaret

Länsstyrelsen anser att kommunen bör beröra hur totalförsvarets intresse kan beaktas i kommande arbete.

Samhällsplaneringen är ett viktigt instrument i återuppbyggnaden av det civila försvaret. Det kan därför vara bra att lyfta frågor i översiktsplaneringen om det civila försvaret och den verksamhet som ansvariga aktörer, i detta fall kommunen, ska bedriva för att göra det möjligt för samhället att hantera situationer när beredskapen i Sverige höjs.

Det kan vara bra att känna till att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) bedömer att avveckling av anläggningar, materiel med mera för civilt försvar behöver upphöra. Ledningscentraler i bergrum behöver fortsätta att hållas i malpåse tills ytterligare inriktning kan ges. Det kan finnas fall då avveckling eller försäljning kan vara motiverat, men då bör man ha en dialog med MSB och med ansvarig Länsstyrelse först.

MSB har en central roll i arbetet med att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera kriser och krig. Under år 2017 gjorde MSB en analys över hur skyddet av civilbefolkningen under höjd beredskap bör anpassas till nuvarande förhållanden, inkluderande en inriktning för skyddsrumsverksamheten och räddningstjänsten under höjd beredskap. Mer information från MSB finns i på deras webbplats. MSB har också tagit fram en vägledning om totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen.

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses och det införs ett kapitel under områden med särskild hänsyn eller av riksintresse där totalförsvarets framtida behov och olika intressen beskrivs översiktligt.

Kulturmiljö

Kommunen har tagit god ställning till platsens kulturmiljövärden och värdefulla bebyggelse. Det vore dock fördelaktigt att se över kommunens bevarandeprogram och inventerade byggnader eftersom bedömningen av kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader har utvecklats sedan 1980-talet.

Kartmaterialet behöver bearbetas för att förbättra läsbarheten. Det är i nuläget svårtolkat och flera av de använda färglagren, både solida och randade, liknar varandra och är svåra att skilja åt.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses och planhandlingarna kompletteras med en riktlinje avseende ett nytt kulturmiljöprogram. Kartmaterialet förbättras även för att öka läsbarheten.

Arkeologi och fornlämningar

Idag finns kända och registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar främst söder om tätorten, runt herrgården och hyttan, vilket område till stora delar i FÖP:en markerats som Bevarandeområde, kulturmiljö, vilket sannolikt också minskar risken för att de kända lämningarna utsätts för exploatering, vilket ökar möjligheterna för att de ska kunna bevaras. Delar av de områden som avsatts för verksamheter av olika slag, både förtätning och nyetablering är emellertid relativt outforskade gällande fornlämningssituationen varför det är viktigt att man i den fortsatta planeringen i god tid samråder med länsstyrelsen i avseende av eventuell förekomst av i dag okända, oregistrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses och en beskrivande text införs avseende hantering av fornlämningarna inom planerade exploateringsområden.

Naturmiljö

Länsstyrelsen ser positivt på att avsikten med den fördjupade översiktsplanen är ökad tydlighet i vilka områden med naturvärden som inte bör exploateras, att fokus finns på åtgärder för mer cykling och en förtätning av bebyggelse på ett anpassat sätt så att ianspråktagande av naturmark minimeras och sammanhängande naturområden inte fragmenteras. Gröna stråk genom tätort och öka biologisk mångfald genom att öka grönskan på offentliga platser.

Skyddad natur

Inga skyddade områden i anslutning till tätorten nämns i planhandlingarna. Inom berört område finns dock biotopskydd (generella och andra beslutade av myndigheter) att beakta som regleras av 7 kap. 11 § i miljöbalken. Detta medför dispensplikt för åtgärder som kan skada naturmiljön i biotopen vilket kan behöva beaktas tidigt i den fysiska planeringen.

I övrigt finns en värdefull våtmark enligt VMI grundinventering med naturvärdesklass 1 (mycket högt naturvärde), Kyrkbytjärnen (2 km norr om Kilafors), vilket kan vara värt att uppmärksamma i FÖP:en även om området inte omfattas av formellt områdesskydd.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses och ett nytt kapitel har infogats i planhandlingarna avseende skyddad och värdefull natur och vilka värden som finns inom planområdet.

Friluftsliv

Friluftslivets olika intressen utöver riksintresset kan med fördel även belysas inför de avvägningar som behöver göras i fråga om förtätning av befintlig bebyggelse som ofta behöver ställas mot vikten av tätortsnära natur exempelvis. Det finns även nationella friluftsmål som kommunen inte har nämnt i samband med FÖP:en, Länsstyrelsen anser att dessa bör finnas med i den fördjupade översiktsplanen.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses. I kapitlet park, naturmark och områden för rekreation och friluftaktiviteter tillförs ett översiktligt resonemang kring friluftslivets olika intressen.

Grön infrastruktur

På sida 12 i FÖP:en beskriver kommunen följande ”Kilafors har stora sammanhängande grönområden med lång kontinuitet. Många platser är oskötta och igenväxta och har inga större ekologiska värden. Inom tätorten tillåts naturen komma nära bostadsområden inom bebyggelsestrukturen, dock är spridningsfunktionerna mellan grönområdena begränsade, framför allt på grund av avsaknaden av växlighet längs vägar. Den stora andelen trädgårdar och bostadsgårdar stärker dock de gröna sambanden.”.

Länsstyrelsen ser gärna att kommunen utvecklar resonemanget för att tydliggöra vilken inriktning som kommunen avser ta i den fysiska planeringen. En beskrivning av gröna infrastruktur och hur detta ska beaktas i planarbetet vore även bra att ta del av. Mer information gällande detta går att hitta på Naturvårdsverkets hemsida samt hos Länsstyrelsen.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses och en beskrivning samt hur kommunen avser att beakta den gröna infrastrukturen införs i planhandlingarna. Förändringar omfattar både nulägesbeskrivningen och planförslaget.

Kommunikation och infrastruktur

Flera av de utpekade områdena angränsar eller ligger i nära anslutning till väg eller järnväg. Där är det viktigt att i ett tidigt skede föra dialog med Länsstyrelsen och Trafikverket samt följa de riktlinjer och avstånd som finns, så som avståndet från transportled för farligt gods samt förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader och förordningen om omgivningsbuller (2004:675).

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses och i planhandlingarna läggs det in att det är viktigt att i ett tidigt skede föra dialog med Länsstyrelsen och Trafikverket och att följa de riktlinjer och avstånd som finns med hänsyn till förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader och förordning (2004:675) om omgivningsbuller.

Civil luftfart

I den fördjupade översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner. Länsstyrelsen vill upplysa kommunen att alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader, vindkraftverket etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan skall remitteras till Luftfartsverket (LFV). Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras. Samråd ska alltså inte enbart ske med Försvarsmakten när det gäller höga objekt utan även med LFV för civil luftfart.

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses och i planhandlingarna infogas en beskrivande text avseende hur det civila luftfartens intressen ska beaktas i den fysiska planeringen.

Teknisk försörjning**Dagvatten**

Länsstyrelsen anser att det saknas intensioner att följa upp riktlinjerna i dagvattenstrategin och dagvattenriktlinjer, som kommunen hänvisar till i dagvattenstrategin till exempel skapa möjligheter för fördröjning och infiltration av dagvatten, vilket minskar utsläppen till recipienten. Reservera markytor, så kallade översvämningssytor, för att kunna hantera stora mängder i samband med kraftiga skyfall. Samt skapa grönare samhällen som ger ökad trivsel och bättre skydd mot värmeböljor. Länsstyrelsen anser även att det bör finnas med vad kommunen har för planer på att ta fram en skyfallskartering, som också nämns i dagvattenstrategin.

Kommentar:

I dagvattenstrategin och dagvattenriktlinjerna finns beslutade processer för bland annat bygglov och detaljplanering. Det finns även en riktlinje avseende att: Gemensamma lösningar för dagvattenhantering från befintliga och nya områden möjliggörs i samband med detaljplanering, projektering och bygglov. Gällande dagvattenriktlinjer ska följas samt en riktlinje avseende att hänsyn ska tas till ett förändrat klimat. Ett nytt kapitel har även införts om klimatanpassning och ett förändrat klimat. Kommunen kommer under 2023 att ta fram en Vattentjänstplan. Inom ramen för det arbetet kommer en lågpunktskartering för samtliga verksamhetsområden för VA tas fram som ett första steg. Beroende på analysen av lågpunktskarteringen kan en skyfallskartering bedömas som nödvändig i framtiden.

Energidistribution

I Bollnäs kommun har Svenska kraftnät en 220 kV-ledning tillhörande transmissionsnätet för el som passerar genom planområdet.

Svenska kraftnät utreder i dagsläget transmissionsnätets struktur i regionen inom program NordSyd, och kan därför inte utesluta att transmissionsnätet i Bollnäs kan komma att ändras. Planerna, som inte är fastslagna, innefattar i dagsläget bland annat att anlägga en ny 400 kV-ledning som kan komma att passera genom planområdet (uppskattningsvis kan detta ske till år 2033). Länsstyrelsen vill förtydliga att planerna befinner sig i utredningsfasen.

Svenska kraftnät tar hänsyn till magnetfältsexponering vid byggnation av kraftledningar i närheten av bostadsbebyggelse, förskolor och skolor i enlighet med ansvariga myndigheters rekommendationer och anser att kommunen bör ta motsvarande hänsyn vid planläggning och lovgivning i närheten av kraftledningar. Området nordväst (de två fastigheterna närmast ledningen) inom Kilafors utpekats som förtätningsområde i planen och ligger i direkt anslutning till Svenska kraftnäts 220 kV-ledning. Svenska kraftnät anser mot bakgrund av vad som anges ovan att det är olämpligt att planera för utbyggnad i detta område. Det är positivt att transmissionsnätet redovisas i planen men behöver även tydligt redovisas ihop med övrig planering i mark- och vattenanvändningskartan. Det ska tydligt framgå att det är transmissionsnätet för el och att det är en 220 kV-ledning. Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen.

Svenska kraftnäts tidigare magnetfältspolicy har utgått. Svenska kraftnät följer myndigheternas rekommendationer. Myndigheterna har i nuläget ingen gemensam försiktighetsstrategi eller försiktighetsprincip, utan myndigheterna har separata rekommendationer.

I planen används begreppet strålning i samband med kraftledningar. Svenska kraftnät vill uppmärksamma att begreppet strålning inte brukar användas i samband med de låga frekvenser som finns i kraftledningar eftersom fotonenergin är så svag attfälten helt saknar de egenskaper man förknippar med ordet stålning. Strålning används oftast när fotonenergin är så pass hög att det resulterar i ett synligt ljus. Exempel på detta är gamma-och röntgenstrålning.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses delvis. En eventuell prövning av lämpligheten och skyddsåtgärder görs i samband med detaljplanering eller inom ramen för en bygglovsprocess. När Svenska kraftnäts planerade förändringar i program NordSyd är beslutade kan kommunen komma att revidera den fördjupade översiktsplanen. Begreppet magnetfältspolicy tas ur planhandlingarna liksom begreppet strålning. I övrigt görs inga förändringar av planhandlingarna.

Vatten- och avloppsförsörjning

Kommunen skriver i den fördjupade översiktsplanen på sida 14 att en VA-plan finns. I den samlade miljöbedömningen anges att ”Den fördjupade översiktsplanen stärker VA-planens strategier bland annat genom att tydliggöra att möjligheten till reinvesteringar i befintligt VA-nät alltid ska undersökas i samband med detaljplanering”.

Länsstyrelsen anser att det är svårt att se hur en FÖP stärker VA-planens strategier och bedömer därför att det vore lämpligt om kopplingen mellan dessa dokument framgår tydligare i den fördjupade översiktsplanen.

VA-strategin kan dessutom ändras och det framgår inte i FÖP:en vilken version av VA-plan som är gällande vid antagandet eftersom utvecklingen framför allt handlar om förtätningar antar Länsstyrelsen att det sker inom verksamhetsområde för VA.

Kommentar:

I kommunens antagna VA-plan framgår det tydligt hur processen ska se ut avseende nyexploatering bland annat avseende tidig dialog med kommunens VA-bolag. Någon bredare beskrivning av kopplingen mellan VA-planen och den fördjupade översiktsplanen bedöms inte som nödvändig. Kommunen avser att under 2023 ta fram en Vattentjänstplan, vilket har tydliggjorts i planhandlingarna. Inga förändringarna görs i planhandlingarna med anledning av synpunkterna.

Naturresurser

Jordbruk

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen tydligt beskriver jordbrukets värde. Kommunen skriver i planhandlingarna ”Förtäta i första hand i stället för att ianspråkta jordbruksmark. Vid nyexploatering bör skogsmark väljas framför jordbruksmark”. Länsstyrelsen önskar ett förtydligande i hur detta ska kunna säkerställas i framtiden.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses och ett tillägg görs i planhandlingarna avseende att kommunen förespråkar att i första hand bebygga förtättningsområden framför nyexploateringsområden.

Övriga frågor

Sociala hållbarhetsfrågor

Barnperspektivet

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige vilket innebär att den fått en starkare juridisk ställning. Barn och ungas rättigheter är viktiga i samhällsplaneringen eftersom barns livsvillkor påverkas av den fysiska planeringen. Barnkonventionen lyfter vikten av lika rättigheter och att skapa likvärdiga villkor för barn och unga. Lagen kommer att prägla den fysiska planeringen genom att barnperspektivet kräver större plats. I gällande översiktsplan beaktas barnens perspektiv på ett bra sätt. En förändrad förutsättning att ha med i kommande arbete är att barnkonventionen blivit lag. Kommunen behöver därmed ta ställning till om det behövs tydligare ställningstaganden i Kilafors fördjupade översiktsplan kopplat till barns perspektiv.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses och barnperspektivet och barnkonvention lyfts in i planhandlingarna. Vidare är kommunens bedömning att den fördjupade översiktsplanen och den föreslagna markanvändningen inte påverkar barns perspektiv negativt. I plan- och bygglagen finns det även beskrivet hur barnperspektivet ska beaktas i samband med detaljplaneläggning.

Miljömål

Under 2021–2022 arbetar Länsstyrelsen Gävleborg med framtagandet av ett nytt regionalt åtgärdsprogram för miljömålen.

Invasiva främmande arter (IAS)

Länsstyrelsen vill upplysa om att invasiva främmande arter (IAS) med stor sannolikhet finns inom planområdet. Markägare har ett stort ansvar för att minimera spridning av invasiva främmande arter. Spridningen av invasiva främmande arter är ett växande problem och ett hot mot den biologiska mångfalden. Länsstyrelsen ser gärna att kommunen tar fram planer för kartläggning och bekämpning av EU-listade invasiva främmande arter. Kommunen bör därför ange om det finns en plan som syftar till att förebygga spridningen av invasiva främmande arter i planhandlingarna. Mer information om invasiva främmande arter, ansvarsfrågan och EU-förordningen.

Kommentar:

Kommunen har kännedom om förekomst om invasiva främmande arter inom planområdet, vilket har förtydligats i planhandlingarna. I planhandlingarna har det även lagts till att kommunen har ett pågående arbete med inventering och bekämpning samt att det i samband med all exploatering ska ske en inventering och att de invasiva arterna hanteras på rätt sätt.

Strategisk miljöbedömning och konsekvensbeskrivning

Som en del i planförslaget ingår en strategisk miljöbedömning och konsekvensbeskrivning. En strategisk miljöbedömning och konsekvensbeskrivning i en översiktsplan blir, av nödvändighet, allmänt hållen och översiktlig. Länsstyrelsen ser positivt på att de nationella miljömålen används som en av parametrarna för bedömningen av konsekvenser. Länsstyrelsens bedömning är också att kommunen beskriver konsekvenserna på ett godtagbart sätt.

Region Gävleborg

Region Gävleborg har getts möjlighet att yttra sig om Bollnäs kommuns förslag till fördjupad översiktsplan för Kilafors som är utställd till samråd juli – 31 oktober 2022. Bollnäs kommun har under samma period samråd gällande fördjupad översiktsplan för Arbrå.

Region Gävleborg yttrar sig över kommuners översiktsplaner utifrån det regionala utvecklingsuppdraget, RUS och tillhörande sektorprogram, samt som regional kollektivtrafikmyndighet. Region Gävleborgs remissvar är ett tjänsteyttrande som samordnats av avdelning Samhällsplanering och infrastruktur tillsammans med X-trafik.

Övergripande inriktningar för Ortsstruktur och bebyggelse

Region Gävleborg är mycket positiva till att Bollnäs kommun, efter den antagna fördjupade översiktsplanen för Bollnäs stad, nu även gått vidare med att fördjupa och konkretisera kommunens övergripande mål och visioner för kommunens två övriga större orter och samhällen Arbrå och Kilafors. Bägge samhällena har stor betydelse som servicenoder för sina respektive omland och som del av Bollnäs funktionella arbetsmarknad, men också av stor betydelse för Gävleborg som helhet för att binda samman orter och platser längs hela norra stambanestråket (Norra stambanan/väg 83). Samhällena har stora likheter i befolkningsstruktur, läge och tillgänglighet till Bollnäs från norr respektive syd, och delar även många av de utmaningar som många mindre orter har med bland annat vikande befolkningsunderlag och med det också en åldrande befolkning.

Det är därför viktigt att man genom dessa planer särskilt fördjupar respektive orsts struktur, betydelse och behov av utveckling för att stärka den egna livskraften och attraktiviteten, samtidigt som man ser att de utgör viktiga noder och länkar i ett större funktionellt sammanhang.

Region Gävleborg är därför positiv till Bollnäs övergripande prioritering om att fortsatt bebyggelseutveckling i kommunen framförallt ska ske genom förtätning och utvidgning av Bollnäs stad, Arbrå och Kilafors, samt i särskilt utpekade LIS-områden. Detta liksom planförslagets gemensamma målbild för Arbrå och Kilafors att de ska vara attraktiva orter med god service, boendemiljöer och goda pendlingsmöjligheter, ligger väl i linje med det regionala perspektivet för ett mer sammanhållet och tillgängligt Gävleborg.

Infrastruktur och kollektivtrafik

Region Gävleborg noterar att beskrivningen av infrastruktur enbart anger väg 83 som nationell väg. En mer korrekt beskrivning är att riksväg 83 är en statlig väg, inte nationell väg vilket riskerar att den antas ligga i paritet med europaväg eller väg 56 som ingår i det nationella stamvägnätet. Det är även lämpligt att nämna övriga statliga vägar.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses och planhandlingarna kompletteras med de övriga statliga vägarna inom planområdet.

I beskrivning av planens intentioner med infrastrukturen i Kilafors benämns väg 612 som "Stationsgatan". Det kan lätt göra att den uppfattas som en kommunal gata, istället för intentionen i beskrivningar om att vägen behöver utformas med större fokus på gång och cykeltrafikanter. Vi anser att Bollnäs kommun bör klargöra om det är övertagande av väg till kommunal gata som de menar eller om de avser prioritera denna väg in till Länsplanen.

Kommentar:

Planhandlingarna kompletteras med ett tydliggörande att Stationsgatan är statlig samt kommunens ställningstagande kring Stationsgatan.

Region Gävleborg anser vidare att planförslaget tar god hänsyn till gång och cykelvägar såväl i förutsättningar som i förslag till inriktningar.

Region Gävleborg konstaterar också att Bollnäs kommun i sina riktlinjer för trafikinfrastruktur lyfter fram utbyggnad av dubbelspår längs järnvägssträckan Ockelbo-Kilafors för kortare restider och ökad turtäthet, och att de ska verka för detta genom fortsatt samverkan med Region Gävleborg och grannkommuner. Dialoger i denna fråga har pågått under en tid. Region Gävleborg stödjer Bollnäs ambitioner att arbeta för en ökad kapacitet på järnvägen. En kapacitetshöjning på järnvägssträckningen är utöver möjligheten till kortare restider och ökad turtäthet, även viktig för att öka pålitlighet och punktlighet för befintlig trafik. Region Gävleborg anser därmed att fokus bör riktas på funktionalitet och kapacitetshöjande åtgärder istället för att lösas vid enskild teknisk lösning i form av dubbelspår.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses och en reviderad riktlinje avseende att kommunen ska verka för en bättre funktionalitet, kapacitetshöjande åtgärder och på lång sikt utbyggnad till dubbelspår mellan Ockelbo och Kilafors genom samarbete med regionen och grannkommunerna. Likaså mellan Norra Stambanan och tvärbanan Kilafors – Söderhamn. Utbyggnaden medför kortare restider och möjlighet till ökad turtäthet.

Avslutningsvis anser vi att det skulle vara en fördel och styrka om planen hade en egen rubrik och beskrivande text med intentioner och tydligare ställningstagande kopplat specifikt till kollektivtrafikens roll och behov.

Kommentarer:

Synpunkten tillgodoses och kollektivtrafik får ett eget kapitel med en specifik riktlinje för kollektivtrafik.

Region Gävleborg deltar gärna i fortsatta dialoger med Bollnäs kommun kring det fortsatta arbetet med planprogrammet liksom i andra utvecklingsrelaterade frågor.

Trafikverket

Vi vill även informera om de planeringsinriktningar som vi har att beakta vid samhällsplaneringen och bifogar handling som kan användas ur ett generellt perspektiv.

Utvalda delar har i korthet tagits med i yttrandet som specifikt omfattar tidiga skeden samt transportsystemet i översiktsplaneringen. Se vidare i: Transportsystemet i samhällsplaneringen : Trafikverkets underlag för tillämpning av 3–5 kap. miljöbalken och av plan- och bygglagen (diva-portal.org)

Trafikverket har ett trafikslagsövergripande ansvar för långsiktig och strategisk planering av transportsystemet för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart.

Vi har tillsammans med andra statliga myndigheter ansvar för remisser i ärenden enligt miljöbalken (MB), plan- och bygglagen (PBL) samt riksintressen för transportsektorn.

Tidiga skeden

Samarbetet i tidiga skeden är alltid att föredra framför granskning av färdiga förslag. Trafikverkets ambition är att aktivt och konstruktivt delta i den kommunala planeringens tidiga skeden, och därmed skapa förutsättningar för att lösa avgörande frågor för det fortsatta planarbetet. Trafikverket vill delta i dialogen så snart så snart det väcks en fråga som påverkar samhällsstrukturen och därmed transportsystemet.

Mark och vattenanvändning

Flera av de utpekade områdena angränsar eller ligger i direkt anslutning till väg eller järnväg. Där är det viktigt att i ett tidigt skede föra dialog samt följa de riktlinjer och avstånd som finns, så som avståndet från transportled för farligt gods samt förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader och förordningen om omgivningsbuller (2004:675).

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses och finns behandlad i Länsstyrelsens yttrande.

Riksintressen

Trafikverket vill vara med i dialog och samråd för översiktsplaner om markanspråk och influensområde för riksintresse för kommunikation, både befintliga och framtida anläggningar.

Kommentar:

Riksintresset bedöms inte påverkas negativt av planförslaget.

Farligt gods

Under avsnittet om farligt gods kan tilläggas att Länsstyrelsen har rekommendationer om hur man minimerar olycksrisken och konsekvenserna av en olycka med farligt gods.

Kommentar:

Synpunkten finns behandlad i Länsstyrelsens yttrande.

Lantmäteriet

Lantmäteriet har enligt 3 kap. 9-10 §§ PBL ingen fristående roll i samrådsförfarandet när översiktsplaner tas fram. Lantmäteriet ska vid förfrågan lämna sina synpunkter till länsstyrelsen och har därför inte några synpunkter att lämna till kommunen i detta ärende.

Länsmuseet Gävleborg

Länsmuseet har fått ovanstående ärende översänt som en remiss och museet vill med anledning av detta framföra följande:

Bakgrund

Bollnäs kommun har tagit fram ett förslag till fördjupad översiktsplan för Kilafors. Den är tänkt att ersätta Bollnäs kommuns översiktsplan inom detta område. Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att den ska utgöra en viljeinriktning för den framtida markanvändningen. Planen är endast vägledande, men den är tänkt att fungera som ett styrdokument i kommunens ärendehandläggning som rör detta område. Remissmaterialet innehåller förslaget till fördjupad översiktsplan, en strategisk miljöbedömning, en karta över mark- och vattenanvändningen samt en sammanställning efter den medborgardialog som kommunen har anordnat kring detta förslag. Länsmuseet tog 1984–1985 fram ett förslag till bevarandeprogram som finns redovisat i skriften Kilafors tätort. Förslag till bevarandeprogram. Rapport 1985:3, Gävle.

Länsmuseets synpunkter

Det är positivt ur er rad aspekter att Bollnäs kommun nu har valt att ta fram en fördjupad översiktsplan för Kilafors. Därigenom ökar möjligheterna för kommunen att kunna styra bebyggelseutvecklingen inom detta område och samtidigt bevara det som är karaktäristiskt och speciellt för tätortens centrum och närmaste omgivningar.

Arkeologi

Länsmuseet Gävleborg bedömer att de flesta områden som på aktuell översiktsplan har markerats som förtättningsområden för tätortsbebyggelse och verksamheter samt nyexploateringsområden för tätortsbebyggelse och verksamheter, kommer behöva arkeologiska insatser. Varje yta inom ovan nämnda kategorier kommer också behöva bedömas individuellt angående arkeologisk insats.

I den södra delen av det område som på översiktsplanen har markerats som nyexploateringsområde för verksamheter, finns möjliga kolningsgropar. Dessa har identifierats genom granskning av terrängskuggningen över området. Ytan är belägen i skogsmark på ungefär 50–55 meter över havet och utgörs av morän och lera-silt enligt SGU:s kartvisare. Drygt 200 meter söder om de möjliga kolningsgroparna finns en registrerad boplats, L1948:6804, som upptäcktes vid en frivillig arkeologisk utredning år 2014. Boplatsen har dateringar från vikingatid till och med tidig medeltid. Under denna tidsperiod kolade man i kolningsgropar för att ta fram kol som framför allt användes i samband med järnframställning. Runt kolningsgropar finns det därför ofta andra lämningar kopplade till järnframställning, såsom blästerugnar, slagghvarp och smidesgropar.

Resten av ytan som har markerats som nyexploateringsområde för verksamheter utgörs av både skogsmark, åker- och betesmark. Underlaget varierar från morän till lera-silt och ligger på en nivå mellan 50 och 55 meter över havet. Även här kan det finnas lämningar från järnålder, men också stenålder och historisk tid som exempelvis rester från kolmilor kopplade till Kilafors bruk. I och med detta anser Länsmuseet Gävleborg att en arkeologisk utredning bör göras av hela området som ska nyexploateras för verksamheter.

Den yta som har markerats som LIS-område i översiktsplanen är i huvudsak belägen på en höjd som sluttar mot Kesen i norr. Höjden över havet varierar mellan 50 och 60 meter. Jordmånen utgörs av lera-silt i de lägre partierna och morän på höjderna enligt SGU:s kartvisare. Längs med Kesens norra strandlinje finns flertalet registrerade fornlämningar, i huvudsak bestående av blästbrukslämningar, men även gravar och kolningsanläggningar. Längs med den södra strandlinjen finns endast enstaka fornlämningar registrerade. Faktumet att det dock är tätt med lämningar längs den norra strandlinjen indikerar dock att fler finns att upptäcka längs med den södra. Om marken inom LIS-området ska exploateras anser därför Länsmuseet Gävleborg att den bör utredas arkeologiskt.

Övriga ytor i översiktsplanen som har markerats som förtättningsområden för tätortsbebyggelse och verksamheter samt nyexploateringsområden för tätortsbebyggelse och verksamheter, innehåller inga kända forn- eller kulturlämningar. Mycket indikerar dock att det här kan finnas okända lämningar, såsom höjden över havet som är ungefär mellan 45–70 meter och närheten till Bergviken som ingår i Ljusnans huvudavrinningsområde. De flesta av ovan nämnda ytor utgörs av lera-silt och morän enligt SGU:s kartvisare, vilket är ett vanligt underlag i järnåldersmiljöer såsom boplatser. Länsmuseet anser att de ytor som utgörs av skogs-, åker- och tomtmark bör utredas arkeologiskt. Detta kan innebära okulär inventering, provgropsgrävning och/eller sökschaktning.

Om forn- och/eller kulturlämningar påträffas kan ytterligare åtgärder krävas. Det är Länsstyrelsen Gävleborg som fattar beslut om arkeologiska insatser.

Kommentar:

Synpunkterna noteras. I planhandlingarna har det införts en text avseende att det finns ett flertal registrerade fornlämningar inom planområdet, det finns även en övergripande riktlinje för planering som lyder: Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar ska beaktas och vid behov även undersökas arkeologiskt innan exploatering sker.

Kulturmiljöer och byggnader

Under ovanstående rubrik beskrivs Karlslunds herrgård, men på olika ställen i texten har den givits olika byggår (1906 respektive 1916). Enligt läns museets bevarandeprogram ska det vara det sistnämnda året som är det korrekta i detta fall. Att Kilafors herrgård återuppfördes på 1930-talet efter en brand omtalas i texten, men i detta sammanhang skulle det även varit lämpligt att nämna att de bevarade flygelbyggnaderna uppfördes under 1800-talets första decennium.

Kommentar:

Planhandlingarna förändras i enlighet med yttrandet.

Bebyggelse i centrum

Läns museet anser i likhet med kommunen att det är bättre med förtätning än att ta ytterligare jordbruksmark i anspråk för ny bebyggelse. Bra ur kulturmiljösynpunkt att plantexten tydligt anger att ny bebyggelse ska ta hänsyn och anpassas till omgivande bebyggelse, landskap och karaktär.

Tätortsnära landsbygd och kulturmiljöer

På sidan 22 i texten står att det i anslutning till Hanebo kyrka finns gårdsmiljöer som härstammar från 1600-talet. Läns museet antar att det som avses här sannolikt är gårdslägen och inte gårdsmiljöer, vilket vanligtvis används som ett begrepp för att beskriva gårdens befintliga byggnadsbestånd eller de fasader som omger en innergård. Läns museet delar dock bilden att det är viktigt att skydda den välbevarade och ålderdomliga bebyggelsemiljön kring Hanebo kyrka.

Kommentar:

Planhandlingarna förändras i enlighet med yttrandet.

Kulturmiljöprogram

I den strategiska miljöbedömningen framgår att kommunen har som ambition att ta fram ett nytt kulturmiljöprogram för Kilafors, vilket läns museet anser är bra. Däremot skulle kanske denna ambition även kunna framgå i den fördjupade översiktsplanen för Kilafors. Det nuvarande bevarandeprogrammet gjordes för 37 år sedan och mycket har förändrats i samhället sedan detta upprättades. Samtidigt innehåller det ändå många bedömningar vad gäller den kvarvarande äldre bebyggelsen som i hög grad fortfarande är relevanta och det är därför bra att hänvisningar till bevarandeprogrammet, samt riktlinjerna i detta, återkommande görs i texten. Ett nytt program skulle emellertid även kunna fånga upp de kulturhistoriska värden som finns i bebyggelsen från 1900-talets mitt, som var för modern för att kunna bedömas när den föregående inventeringen utfördes på 1980-talet.

Kommentar:

Bollnäs kommun instämmer i synpunkterna och bedömer likt Läns museet att ett nytt Kulturmiljöprogram behöver tas fram.

Översiktskarta

Läns museet anser att den karta som finns bifogad som ett eget dokument i remissen helst borde ha funnits med som en illustration tidigt i texten, så att det blir tydligt för alla vilket område som den fördjupade översiktsplanen behandlar.

Kommentar:

Inga förändringar görs i planhandlingarna med anledning av yttrandet.

Skogsstyrelsen

Vi ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. Vi är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under SVL.). Vidare ingår bland våra uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

I övrigt har vi inga synpunkter på presenterat underlag och inte heller någon ytterligare information att tillföra som har bäring på detta.

Svenska kraftnät

I Bollnäs kommun har Svenska kraftnät en 220 kV-ledning tillhörande transmissionsnätet för el som passerar genom planområdet.

Svenska kraftnät utreder i dagsläget transmissionsnätets struktur i regionen inom program NordSyd, och kan därför inte utesluta att transmissionsnätet i Bollnäs kan komma att ändras. Planerna, som inte är fastslagna, innefattar i dagsläget bland annat att anlägga en ny 400 kV-ledning som kan komma att passera genom planområdet (uppskattningsvis kan detta ske till år 2033). Vi vill förtydliga att planerna befinner sig i utredningsfasen.

Svenska kraftnät tar hänsyn till magnetfältsexponering vid byggnation av kraftledningar i närheten av bostadsbebyggelse, förskolor och skolor i enlighet med ansvariga myndigheters rekommendationer och anser att kommunen bör ta motsvarande hänsyn vid planläggning och lovgivning i närheten av kraftledningar. Området nordväst (de två fastigheterna närmast ledningen) inom Kilafors utpekats som förtätningsområde i planen och ligger i direkt anslutning till Svenska kraftnäts 220 kV-ledning. Svenska kraftnät anser mot bakgrund av vad som anges ovan att det är olämpligt att planera för utbyggnad i detta område.

Det är positivt att transmissionsnätet redovisas i planen men behöver även tydligt redovisas ihop med övrig planering i mark- och vattenanvändningskartan. Det ska tydligt framgå att det är transmissionsnätet för el och att det är en 220 kV-ledning. Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen, se mer information nedan.

Svenska kraftnäts tidigare magnetfältspolicyn har utgått. Svenska kraftnät följer myndigheternas rekommendationer. Myndigheterna har i nuläget ingen gemensam försiktighetsstrategi eller försiktighetsprincip, utan myndigheterna har separata rekommendationer.

I planen används begreppet strålning i samband med kraftledningar. Svenska kraftnät vill uppmärksamma att begreppet strålning inte brukar användas i samband med de låga frekvenser som finns i kraftledningar eftersom fotonenergin är så svag att fälten helt saknar de egenskaper man förknippar med ordet stålning. Strålning används oftast när fotonenergin är så pass hög att det resulterar i ett synligt ljus. Exempel på detta är gamma- och röntgenstrålning.

Svenska kraftnäts anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se, som WMS eller som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar. Vid produktion av kartor där Svenska kraftnäts geografiska anläggningsinformation används ska följande copyrighttext framgå: "© Affärsverket svenska kraftnät".

Ärendespecifik information

I och med en förändring i ellagens nomenklatur benämns stamnätet för el numera för transmissionsnätet.

Transmissionsnätet bedöms vara av sådan betydande vikt att ett arbete pågår med att få transmissionsnätet klassat som riksintresse.

Svenska kraftnät har nätkoncession och ledningsrätt för kraftledningarna som är av betydelse för rikets elförsörjning. Ledningsrätten innebär att åtgärd/verksamhet som på något sätt inskränker Svenska kraftnäts verksamhet, inte får vidtas på fastighet som belastas av ledningsrätt.

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från transmissionsnätets ledningar och stationer. Mer information om hur samråd med Svenska kraftnät går till finns på vår webbplats:

<https://www.svk.se/utveckling-av-kraftsystemet/vid-samhallsplanering/>

Svenska kraftnät vill påminna om att byggnationer i närheten av transformatorstationer och ledningsstråk kan medföra svårigheter vid eventuella framtida förändringar i transmissionsnätet.

Alla kraftledningar som drivs och förvaltas av Svenska kraftnät har underjordiska installationer. Vid alla typer av markarbete inom en kraftledningsgata ska Svenska kraftnät rådfrågas om direktiv innan markarbete påbörjas.

Ur ett elsäkerhetsperspektiv regleras avståndet mellan kraftledningar och olika verksamheter i Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2008:1 med ändring ELSÄK-FS 2010:1 och ELSÄK-FS 2015:3. Föreskrifterna reglerar bland annat byggnation och vissa typer av verksamheter på upp till 100 meters avstånd från kraftledningar. Exempel på detta är verksamhet med brandfarliga och explosiva varor, upplag, parkeringsplatser, busshållplatser med mera.

Svenska kraftnät vill passa på att informera om att invid och under en kraftledning finns det risk för steg- och beröringsspänningar i marken. Det finns också elsäkerhetsrisker med att anlägga en metallisk konstruktion, t.ex. elstängsel och vindskydd med plåttak, i närheten av kraftledningar. Byggnader i närheten av transmissionsnätet för el kan behöva jordas exempelvis om väggar och tak är av plåt. Om jordning är aktuellt eller om du har andra frågor rörande ärendet, vänligen kontakta oss för ytterligare information

Magnetfält

Allmänhetens exponering för magnetfält regleras genom Strålskyddslagen och Miljöbalken. Svenska kraftnät beaktar magnetfält genom att utforma ledningar så att referensvärdet för allmänhetens exponering (SSMFS 2008:18) inte överskrids invid ledningarna. Kommunen ska ta motsvarande hänsyn vid planering av nya bostäder, skolor och förskolor i närheten av befintliga och planerade ledningar. Magnetfältet invid ledningen påverkas av ledningens utformning och varierar dessutom över tid, men kan behöva beaktas upp till 130 meter från en 400 kV-ledning, 80 meter från en 220 kV-ledning, 165 meter från två parallella 400 kV-ledningar och 105 meter från två 220 kV-ledningar. För avstånd utifrån platspecifika årsmedelströmvärde krävs en magnetfältsberäkning. Ifall bostäder, grundskolor och förskolor planeras inom ovan angivna schablonavstånd beräknar Svenska kraftnät magnetfältet från våra ledningar. När det gäller andra ledningar får respektive nätbolag kontaktas.

Schablonavstånden är baserade på ett årsmedelströmvärde och är att anse som en rekommendation till beslutande myndighet. För avstånd utifrån en eller flera parallellgående ledningars faktiska årsmedelströmvärde krävs en magnetfältsberäkning. Svenska kraftnät utför beräkningar för sina egna ledningar.

Hänsyn vid planering som påverkar elnätets struktur Etablering av storskalig elintensiv verksamhet ställer krav på elnätets strukturen i regionen. Det elnät som behövs för att tillgodose behovet av el tas ofta för givet. I många områden i Sverige utnyttjas transmissionsnätet redan idag fullt ut stora delar av året. Därför kan det behövas investeringar för att möjliggöra ytterligare uttag av el från transmissionsnätet. Ledtiderna för att få till stånd nya kraftledningar är cirka 10 år, beroende på bland annat tillståndsprocesser kan det ta upp till 15 år innan en ny transmissionsledning är i drift. Stora elintensiva industri- eller infrastrukturetableringar måste således alltid föregås av noggrann planering och samverkan med områdets berörda elnätägare. Det är regionnätägaren som gör en initial bedömning av om verksamheten är så pass stor och elintensiv att det krävs förstärkningar på transmissionsnätets nivå. Efter den initiala bedömningen har regionnätägaren och Svenska kraftnät en dialog om hur det önskade uttaget mest effektivt ska tillgodoses. Svenska kraftnät ska involveras vid etablering av verksamheter som förbrukar mer än 100 MW.

Beredskapsintressen

Produktionsanläggningar är viktiga för den nationella elförsörjningen. I närheten av anläggningar inom det svenska elsystemet såsom exempelvis värmekraftverk, gasturbinanläggning och vattenkraftstationer, kan det föreligga intressen för elsystemet och elberedskapen.

Buller kan förekomma från dessa anläggningar vilket behöver beaktas vid bostadsförtätning i närområden kring dessa. Det är viktigt att översiktsplanen tar hänsyn till infrastrukturen kopplad till dessa anläggningar.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses delvis. En eventuell prövning av lämpligheten och skyddsåtgärder görs i samband med detaljplanering eller inom ramen för en bygglovsprocess. När Svenska kraftnäts planerade förändringar i program NordSyd är beslutade kan kommunen komma att revidera den fördjupade översiktsplanen. Begreppet magnetfältspolicy tas ur planhandlingarna liksom begreppet strålning. Tillägg har också utförts under kapitlet Luftledning när samråd ska hållas med Svenska kraftnät. I övrigt görs inga förändringar av planhandlingarna.

Luftfartsverket

LFV vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande:

I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvarmakten remitteras i dessa ärenden. LFV vill påminna Bollnäs kommun om att följande gäller för civil luftfart:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ av master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, vindkraftverk etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium.

Befinner sig objektet till havs eller i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

Samråd ska alltså inte enbart ske med Försvarmakten när det gäller höga objekt utan även med LFV för civil luftfart. Vidare skall alltid samråd ske med berörda flygplatser inom 60 km radie från det objekt som är högre än 20 meter som skall uppföras.

Kommentar:

Synpunkterna tillgodoses. I planhandlingarna har ett kapitel avseende Civil luftfart lagts till i planhandlingarna med en beskrivande text avseende vilka byggnadsobjekt som ska samrådas.

Kommuner

Hudiksvalls kommun

Hudiksvalls kommun har fått den fördjupade översiktsplanen för Kilafors för samråd från Bollnäs kommun. Syftet med samrådet är att förbättra, fördjupa och ge möjlighet till att påverka den fördjupade översiktsplanens utformning. Samrådet pågår under perioden från juli till den 31 oktober 2022.

Hudiksvall har inget att erinra mot förslagen.

Söderhamns kommun

Söderhamns kommun har läst förslaget på fördjupad översiktsplan för Kilafors. Det område som berör Söderhamn är främst järnvägsinfrastrukturen i och med tvärbanan och Norra stambanan.

Söderhamns kommun ser positivt på utbyggnad till dubbelspår på Norra stambanan mellan Ockelbo och Kilafors. I planen står det att kommunen ska verka för utbyggnad mellan Norra stambanan och tvärbanan Kilafors – Söderhamn. Det är otydligt vilken typ av utveckling/utbyggnad som menas, vilket gör det svårt att ta ställning till planerna.

I övrigt har Söderhamns kommun inget att påpeka gällande förslaget på fördjupad översiktsplan för Kilafors.

Kommentar:

Planhandlingarna kompletteras med en tydligare riktlinje avseende norra stambanan och tvärbanan Kilafors-Söderhamn och vilken utveckling som förordas.

Ljusdals kommun

När den fördjupade översiktsplanen för Bollnäs stad antogs år 2020 fick Samhällsbyggnadskontoret i uppdrag att ta fram en ny fördjupad översiktsplan för Kilafors. Fördjupningen innebär att översiktsplanens vision och mål konkretiseras för att visa hur Kilafors ska utvecklas långsiktigt.

Ljusdals kommun saknar till viss del ett resonemang om mellankommunala frågor, såsom pendling, arbetsplatser och aktiviteter som gör att gränskommunerna har en viktig del i utvecklingen av orten.

Kommentar:

Synpunkten tillgodoses och det mellankommunala perspektivet lyfts in som ett eget kapitel i planhandlingarna.

Ovanåkers kommun

Planeringsavdelningen, Kommunstyrelseförvaltningen avstår från att inkomma med synpunkter gällande FÖP Kilafors.

Internt

Teknik, service och fritidsförvaltning

Yttrande från Teknik-, service- och fritidsförvaltningen gällande Fördjupad översiktsplan för Kilafors Förvaltningen har tagit del av handlingarna. Förvaltningen har inget att erinra.

Privatpersoner

Privatperson 1

Kilafors skulle haft ett systembolag och en camping och fler sittplatser, bänkar och bygg ut Kilafors på östra sidan av järnvägen och bygg så att det blir ett torg där så centrum flyttas lite grann.

Kommentar:

Synpunkterna är redan behandlade till stor del i planhandlingarna och kommunen strävar att möjliggöra för byggnationer på den östra sidan av järnvägen samt att göra centrum och stationsområdet mer tillgängligt och attraktivt. Något torg på den östra sidan av järnvägen är inte aktuellt. Yttrandet föranleder inga förändringar i planhandlingarna.

Privatperson 2

1. Säkerställa att det även i framtiden kommer att vara möjligt för allmänheten att promenera längs Bergvikens strand, även kunna passera nedanför Kilafors Herrgård och genom "Engelska parken" passera (kanske med nygjord gångbro) vidare mot Kärleksstigen, Näset och Skogens Kol, som förhoppningsvis kan få en museidel. Det finns långt gångna planer på att göra ett museum där.

Säkerställa att det blir en permanent passage från vanliga bilvägen och förbi Kilafors Herrgård och vidare ner mot kärleksstigen så att man kan cykla eller gå den korta vägen och inte behöver åka över Sibö. Om inte det går att komma över Kilafors herrgårds entré måste en signalerad gångfälla göras strax söder om Kilån, eller en tunnel under järnvägen vid sidan av Kärleksstigen så att man när man är på den befintliga gång och cykelvägen kan svänga av efter Kilån och komma vidare till Näset, vår kommunala badplats.

Kommentar:

Någon ny tunnel under järnvägen är inte aktuell. Frågan är för detaljerad för översiktsplanen och som det är idag är området tillgängligt. Synpunkten noteras men föranleder inga förändringar i planhandlingarna.

2. Att gång och cykelväg anläggs mellan Kilafors centrum förbi Hallen och bor till Västansjö. Många bor efter den vägen och behöver trygg cykelväg.

Kommentar:

Inne i Kilafors tätort är gång- och cykeltrafiken en prioriterad fråga. En ny cykelväg från Kilafors till Västansjö är inte aktuell för den fördjupade översiktsplanen då de orterna är belägna utanför planområdet. Synpunkterna noteras dock i det vidare arbetet med kommunens cykelinfrastruktur.

3. Se till att bevara den fina lekpark som ligger strax norr om skolan invid fd Kommunhuset. Om mer parkeringar behövs kan dessa göras efter Polgatan på den sida av vägen som ligger närmast järnvägen och som därför inte kan nyttjas till bostäder. Utöka gärna lekparken med fler lekområden och eventuella cykelramper.

Kommentar:

Det finns i nuläget inga planer på att ta bort lekparken vid det före detta kommunhuset. Området där lekplatsen är lokaliserad är utpekad som ett förtättningsområde. Skulle det bli aktuellt med att förtäta på den aktuella fastigheten behöver en ny placering av lekplatsen utredas.

Samrådsmöte och Öppet hus

Nedan sammanfattas de inkomna synpunkterna vid öppet hus och samrådsmötet. De inkomna synpunkterna är uppdelade i sex kategorier; gång- och cykelinfrastruktur, kollektivtrafik, grönsstruktur, bilinfrastruktur, bostäder och övrigt.

Gång- och cykelinfrastruktur

Flera synpunkter har inkommit på gång- och cykelvägar och andra åtgärder utanför Kilafors som; mellan Granbo och Voxsäter, Kilafors och Hällbo, Kilafors och Västansjö, Löten till Kilafors, undergång mellan Rabovägen och riksväg 83.

Flera synpunkter inkom också kring att förbättra och säkerställa en gångväg förbi längs Bergviken och förbi Kilafors Herrgård till Kärleksstigen till Näset. Det framkom även att man vill ha en gång- och cykeltunnel under järnvägen i anslutning till Kärleksstigen.

Inom Kilafors framkom det att man vill ha en förbättring av samt nya gång- och cykelvägar mellan Karlslund och Säifa, gång och cykelväg mellan Hambergsvägen och Enbackevägen, gång och cykelväg till Knöttas samt att det överlag behöver tydligare gång- och cykelståk inom tätorten.

Kommentar:

De föreslagna gång och cykelvägarna utanför tätorten kan inte behandlas inom ramen för den fördjupade översiktsplanen för Kilafors. Men idéerna kring nya gång och cykelvägar noteras. Det finns dock en strategi att det långsiktigt bör säkerställa gång och cykelvägar till de närliggande orterna.

Frågan avseende en ny gång och cykeltunnel och övriga synpunkter kring passagen förbi herrgården och tillgängligheten till kärleksstigen är för specifik för översiktsplanen och som det är idag är området tillgängligt. Någon ty tunnel under järnvägen är inte aktuell i nuläget.

Inom Kilafors eftersträvas ett sammanhållet och tryggt gång- och cykelnät mellan viktiga målpunkter, mellan dessa målpunkter bör även tryggheten och tillgängligheten till gång- och cykelvägnätet höjas. Inga tillägg görs i planhandlingarna med anledning av de inkomna synpunkterna.

Kollektivtrafik

Flera förslag rörde persontrafik på banan mellan Kilafors och Söderhamn, både med tåg och med buss. Det inkom också synpunkter att lokaltrafikens tidtabeller inte gynnar landsbygden och att det borde finnas en utbyggd kollektivtrafik med mindre fordon samt direktbussar till sjukhuset, handelsområden och arbetsplatser. Det inkom också att det behövs vindskydd på perrongerna och dubbelspår längs norra stambanan.

Kommentar:

I planhandlingar finns två riktlinjer för avseende kollektivtrafik som långsiktigt behandlar hur kommunen i samverkan med region Gävleborg och Trafikverket ska fortsätta med utvecklingen av kollektivtrafiken och norra stambanan samt tvärbanan Kilafors – Söderhamn.

Bilinfrstruktur

Det efterfrågades parkeringsplatser vid idrottsplatsen Knöttas, skolan och vid stationsområdet. Vidare efterfrågades inom Kilafors att vägnätet generellt bör förbättras och i synnerhet Stationsgatan. Vidare berördes att vägen till Segersta är väldigt dålig, att säkerheten vid Björnnäset behöver förbättras och att övergången vid Hällagården är farlig.

Kommentar:

Det finns möjlighet och avsatta ytor för fler parkeringsplatser vid Knöttas, skolan och vid stationsområdet. Vägen till Segersta ligger utanför planområdet och kan således inte hanteras inom ramen för den fördjupade översiktsplanen. Synpunkten kring den dåliga överfarten vid riksväg 83 noteras och bedöms kunna inrymmas inom befintliga riktlinjer för gång och cykelnätet i Kilafors.

Grönstruktur

Flera synpunkter inkom på att man bör glesa ut skog längs 83:an och att vildvuxna häckar bör ses över inom tätorten och att det bör siktröjas vid gång- och cykelvägen längs Kyrkbybacken samt att kommunens ytor generellt bör skötas bättre och att grönstrukturen bör utvecklas på orten med till exempel högre grönska och mer ätbara växer.

Vidare nämns Kyrkbytjärnen som en av de finaste fågelsjöarna i Hälsingland där man bland annat behöver förbättra dammen mellan tjärnen och Bergviken för att få till ett bättre tillstånd i tjärnen.

Kommentar:

Frågan avseende sikten längs 83 ligger utanför planområdet och kan inte hanteras inom ramen för den fördjupade översiktsplanen. Höga häckar är tillsynsärenden som kontinuerligt hanteras av Miljö- och byggnämnden. I den fördjupade översiktsplanen finns flera riktlinjer som hänvisar till att kommunen vill utveckla grönstrukturen inom orten och kommunen har sedan tidigare ett grönstrukturprogram som ska följas. Kyrkbytjärnen finns omnämnd som en viktig fågelsjö med höga biologiska värden men ligger i övrigt utanför planområdet och kan därför inte hanteras inom den fördjupade översiktsplanen.

Bostäder

Inom Kilafors tätort efterfrågas det främst trygghetsboende, särskilt boende, flerfamiljshus och boenden anpassat för äldre med till exempel hiss samt marklägenheter. Områden som ansågs bra lägen för trygghetsboenden var ytor i anslutning till Hällagården och vid Garntjänst. Det framkom också att de bör placeras i centrala lägen. Det framkom också att man tycker att det ska utvecklas villaområden i attraktiva lägen, till exempel inom LIS-området vid Hambergs i anslutning till sjön Bergviken.

Vidare lyftes det även att man bör utreda möjligheter för villaområden på Rumpberget.

Kommentar:

Den fördjupade översiktsplanen behandlar samtliga områden som börs inom Kilafors förutom Rumpberget. De centrala områdena ägs till stor del av kommunen vilket gör initieringen av detaljplanering enklare. För området kring Hambergs är ägandet privat vilket innebär att både kommunen och privata markägare kan initiera en detaljplaneläggning för bostäder.

Synpunkten kring villabebyggelse noteras, men kan inte hanteras inom ramen för den fördjupade översiktsplanen då området är lokaliserat utanför planområdet.

Övrigt

Det framkom bland annat man vill ha badbryggor vid Nässets badplats, att kommunens tjänstemän ska vara mer närvarande på orten, att det ska upprättas ett kommunbyggråd och att biblioteket ska få en ny placering med bemanning (exempelvis gamla kommunhuset). Det framfördes även en oro kring vad som kan finnas i deponin vid Hambergsområdet, att man vill ha solceller på kommunala fastigheter samt att kommunen ska förenkla för fler företag att etablera sig på orten. Dessutom framkom att det borde finnas fler papperskorgar och att det är flera trasiga lampor längs gångvägen mellan Kilafors och Sibö samt att området kring Polgatan bör utvecklas söderut från stationen sett.

Kommentar:

Nässets badplats, fler soptunnor, solceller på kommunala fastigheter, ny placering av biblioteket, kommunbyggråd samt bättre en bättre närvaro av kommunala tjänstemän på orten kan inte hanteras inom ramen för översiktsplanen. Flera av synpunkter arbetas det dock med i separata processer och uppdrag. Gångvägen mellan Kilafors och Sibö ligger utanför den fördjupade översiktsplanen.

Den fördjupade översiktsplanen har pekat ut ett antal områden för verksamhetsetableringar. Kommunen vill även verka för att varsamt rusta upp och utveckla området längs Polgatan i anslutning till stationsområdet. Deponin vid Hambergs hanteras i samband med eventuell detaljplaneläggning eller annan sanering.